

DRIJVER EN PARTNERS
• management en advies •

Toekomst Corpus den Hoorn

Verkenning mogelijkheden / eindrapport

Datum
1 maart 2023

Referentie
2238RV

In opdracht van
gemeente Groningen

Gebruik 'Logo wijzigen'
om logo te wijzigen

Inhoudsopgave

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding en onderzoeksvraag	2
1.2	Situatieschets Corpus den Hoorn 2022	3
1.3	Leeswijzer	4
2	Vertrekpunt capaciteit en wensen	5
2.1	Conclusies analyse	5
2.2	Vertaalslag naar uitbreidingsbehoefte	6
3	Oplossingsmogelijkheden	9
3.1	Inleiding	9
3.2	Beleidsmatige uitgangspunten	9
3.3	Criteria voor toetsen scenario's	10
3.4	Enige achtergrondinformatie over capaciteit van natuur- en kunstgrasvelden	10
3.5	Scenario 0: niets doen	11
3.6	Scenario 1: beter benutten ruimte op Corpus	11
3.7	Scenario 2: uitplaatsen van een of meer clubs naar elders	12
3.8	Scenario 3: vrijspelen sportparken in de buurt	20
3.9	Verhogen of verlagen wielerveden	24
4	Mening gebruikers over scenario's	25
5	Conclusies en aanbevelingen	28
5.1	Conclusies	28
5.2	Aanbevelingen	29

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en onderzoeksvraag

Corpus den Hoorn is het grootste Groningse sportpark qua gebruik: bijna 4.000 sporters bezoeken Corpus frequent om te sporten. Corpus den Hoorn is in de gemeente ook het sportpark met het meest diverse sportaanbod. Veel sportparken in de gemeente bieden de mogelijkheid voor voetbal of tennis. Op Corpus den Hoorn is er een grote verscheidenheid aan gebruikers, namelijk:

de amateurvoetbalverenigingen Groen Geel en GRC

de hockeyclub GHBS Groningen

de Groningen Giants (American football)

G.S.R.C. (studenten rugbyclub)

de honk- en softbalvereniging Caribe

de Scheidsrechtersvereniging Groningen en Omstreken

de keepersschool Groningen

verschillende scholen

de Noordelijke Wielervereniging Groningen (NWVG)

de studenten wielervereniging Tandje Hoger

de stichting Wielersport voor niet Licentiehouders

FC Groningen (trainingslocatie)

de Sport-BSO SKSG Calcio.

In 2014-2015 is Sportpark Corpus den Hoorn heringericht. De plannen daarvoor dateren van 2012-2013. Er was in die tijd behoefte aan renovatie en uitbreiding van voorzieningen voor diverse breedtesportverenigingen op Corpus den Hoorn. Daarnaast was FC Groningen op zoek naar een definitief trainingscomplex om alle teams, van jongste jeugd tot eerste elftal – op één trainingslocatie binnen de stadsgrenzen onder te brengen. De jeugdteams van FC Groningen trinden op Corpus en het eerste- en beloftenteam op het Europapark. Het Europapark was een tijdelijke locatie met het oog op de realisatie van een nieuwe sporthal. Het volledig huisvesten van FC Groningen op Corpus ging niet zonder slag of stoot. Feitelijk werden 2 voetbalvelden voor breedtesport ingeleverd voor topsport. De amateurclub Gronitas moest verhuizen.

De aanwezige verenigingen op het sportpark waren positief over de herinrichtingsvoorstellen, met uitzondering van Gronitas (zie o.a. raadsvoorstel RO 13.4000110). Door de voorgestelde inrichting ontstond ruimte voor beperkte groei en onderging het sportpark een belangrijke kwaliteitsverbetering.

Vandaag de dag is het druk op sportpark Corpus den Hoorn. De gemeente groeit en dat maakt dat goed gekeken moet worden naar bestaande sportvoorzieningen. Hockeyclub GHBS groeit in ledenaantal en geeft aan op termijn ook meer ruimte nodig te hebben. Vanuit FC Groningen is vanaf het seizoen '22-'23 gestart met vrouwenvoetbal. Ook dat vraagt ruimte op het sportpark. Voor alle gebruikers van het sportpark geldt dat dit het moment is om goed in kaart te brengen welke ideeën er voor de toekomst zijn.

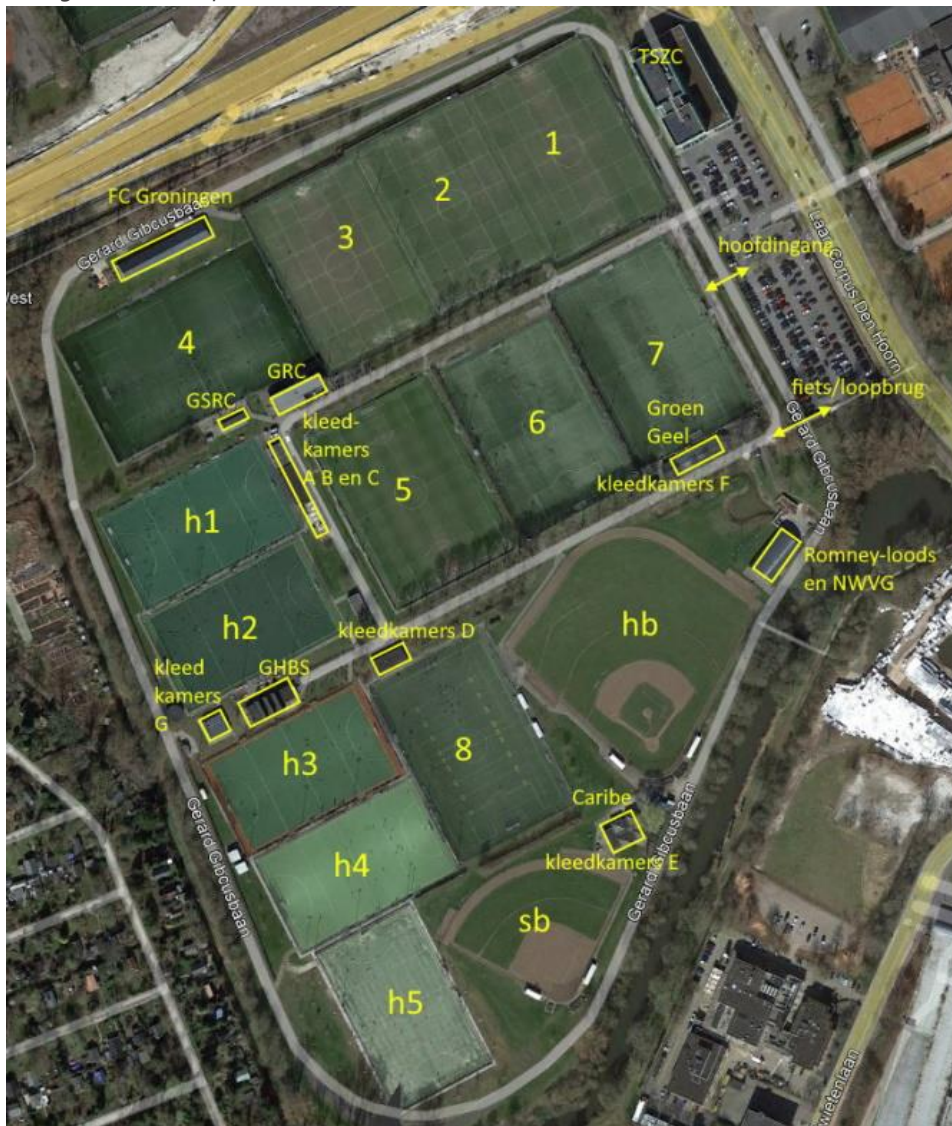
De gemeente Groningen heeft Drijver en Partners gevraagd onderzoek te doen naar Corpus den Hoorn, waarbij drie vragen centraal staan:

- Wat is het gebruik van Corpus en welke ruimte is er voor groei?
- Wat zijn de wensen van alle gebruikers op Corpus den Hoorn t.a.v. het toekomstig gebruik van het sportpark?

- Welke oplossingsmogelijkheden zijn er voor Corpus den Hoorn en wat betekenen de oplossingsmogelijkheden?

1.2 Situatieschets Corpus den Hoorn 2022

Huidige situatie Corpus den Hoorn, 2022

De voetbalvelden 1,2 en 3 zijn hybride¹ natuurgrasvelden en exclusief in gebruik voor FC Groningen. Veld 4 is een kunstgrasveld bestemd voor voetbal en rugby. Veld 5 is een natuurgras voetbalveld dat FC Groningen en GRC beperkt gebruiken. Veld 6 en 7 zijn voetbal-kunstgrasvelden. Veld 8 is een kunstgrasveld voor American football en voetbal. De kunstgrasvelden 4,6, 7 en 8 worden door verschillende verenigingen gebruikt. Naast veld 8 ligt het honkbalveld (hb) van Caribe en het kleinere softbalveld (sb).

¹ Hybride velden zijn natuurgrasvelden die versterkt zijn met een kunstgrasvezel (door het natuurgras heen).

De velden h1-h5 zijn de hockeyvelden van GHBS. Veld h1-h3 zijn vol-watervelden, veld 4 is een semi-waterveld en veld 5 is een zandkunstgrasveld.

Rondom het park ligt de wielerved (Gerard Gibcusbaan). De fiets/loopbrug biedt toegang als de wielerved in gebruik is. Op de kaart is ook de situering van de club- en kleedgebouwen weergegeven. Het clubhuis van GRC biedt ook onderdak aan de sport-BSO, SKSG Calcio.

1.3 Leeswijzer

Deze rapportage (deel 2) schetst welke mogelijkheden er zijn om tegemoet te komen aan de wensen van de gebruikers op Corpus en is een vervolg op deel 1 waarin het huidige gebruik en de wensen in beeld zijn gebracht.

We beginnen in deel 2 in hoofdstuk 2 met de samenvatting van deel 1, dus een korte weergave van de wensen en de bestaande capaciteit. Dat is immers het beginpunt van de puzzel die we moeten oplossen.

Daarna volgt hoofdstuk 3 met de oplossingsmogelijkheden.

In hoofdstuk 4 geven we de reacties van de gebruikers op de verschillende oplossingsmogelijkheden.

Hoofdstuk 5 besluit met conclusies en aanbevelingen.

Zoals ook in deel 1 vermeld gaat deze studie alleen over het gebruik van het sportpark en niet over het naastgelegen Topsportzorgcentrum (TSZ).

2 Vertrekpunt capaciteit en wensen

2.1 Conclusies analyse

We herhalen de samenvatting van deel 1, met de toevoeging dat de hockeyvereniging GHBS ook op zondag de 5 velden volledig in gebruik heeft (GHBS start om 9.00 uur en de wedstrijden gaan vaak door tot 19.30 uur).

1.

Het gebruik van Sportpark Corpus den Hoorn is hoog: vanuit de verenigingen gaat het om circa 3.750 regelmatige² sporters. En dat is nog exclusief het onderwijsgebruik.

2.

Het sportpark Corpus den Hoorn zit anno 2022 aan de maximale capaciteit voor wat betreft trainingsmogelijkheden en wedstrijden op zaterdag. Dit geldt voor voetbal, rugby, American football en hockey. Voor hockey is niet alleen de zaterdag heel druk, maar de zondag is zelfs nog iets drukker. Volgens de planningsnormen wordt 99% van de trainingscapaciteit voor voetbal, rugby en American football benut.

3.

De amateurverenigingen op Corpus den Hoorn (voetbal, rugby, American football) ervaren nu al een tekort aan trainingscapaciteit. GRC ervaart daarnaast ook een tekort aan kleedkamers.

GHBS denkt nog een kleine groei door te kunnen maken met de 5 velden door op zaterdag langer door te spelen (met verlichting). De vereniging kan dan van nu 1800 leden doorgroeien naar 2000 leden.

4.

Als de ruimte er zou zijn, dan zouden amateurverenigingen willen groeien. GHBS verwacht voldoende vraag voor een 6^e hockeyveld. GRC zou meisjesvoetbal willen ontwikkelen en er is behoefte aan groei bij seniorenteams. Bij de andere amateurverenigingen is behoefte aan uitbreiding van vooral trainingsuren, maar deze behoefte is minder omvangrijk dan bij GHBS en GRC

5.

FC Groningen gebruikt nu 3 hybride en 1 natuurgraswedstrijdveld volledig of nagenoeg volledig voor zichzelf. De 4 kunstgrasvelden deelt FC Groningen nu met andere gebruikers. FC Groningen heeft 3 van de 4 kunstgrasvelden bijna volledig ter beschikking in de ochtend (8-12 uur) van maandag tot en met donderdag. Ook gebruikt FC Groningen 3 van de 4 kunstgrasvelden in de namiddag en vroege avond. De tijden zijn per dag en per veld verschillend.

Ook FC Groningen heeft de wens om te groeien op het sportpark. Zij maken zelf de inschatting dat minimaal 8 velden (met een doorgroei naar 10 velden), waarvan 1 wedstrijdveld met tribune en 1 (openbaar) maatschappelijk veld voldoende zal zijn. Het gaat dan om velden die FC Groningen volledig voor de eigen teams ter beschikking heeft.³

6.

Voor wielrennen en honk- en softbal is de huidige capaciteit voldoende.

² Honk- en softbal en wielrennen vinden niet jaarrond plaats.

³ Uitgangspunt voor FC Groningen is 8 velden exclusief (met groei naar 10 velden exclusief) waarbij, bij aanpassing van het schoolsysteem en -tijden, volstaan kan worden om met 7 velden exclusief (met groei naar 9 velden exclusief) te gaan werken.

7.
De wielersbaan om Corpus den Hoorn is een belangrijke voorziening voor wielrenners in de gemeente, de regio en Noord-Nederland. De veiligheid is een belangrijk aandachtspunt wanneer de wielersbaan in gebruik is. De wens is om te komen tot een ongelijkvloerse oplossing.

8.
Vanuit de bevolkingsontwikkeling wordt een toename van jeugd verwacht aan de oostkant (Meerstad), in de centrumwijken en aan de westkant van de stad (Hogkerk en Nieuw-West). Wij verwachten dat de druk op Corpus den Hoorn daardoor zal toenemen.

9.
De beperkte capaciteit op Sportpark Zernike (studentensport) zorgt voor een extra vraag bij verenigingen op Corpus met een sterke (ex)studenten-relatie. Dat geldt met name voor de hockeyclub GHBS, GSRC (rugby), de Groningen Giants (American football) en voetbalvereniging Groen Geel.

10.
Het is evident dat alle wensen van alle gebruikers (amateurverenigingen en FC Groningen) niet inpasbaar zijn op het sportpark Corpus den Hoorn.

2.2 Vertaalslag naar uitbreidingsbehoefte

In tabel 2.1 hebben we een vertaalslag gemaakt van de uitbreidingswensen in veldbehoefte. Voor de rugby, American football en de twee voetbalverenigingen is de toekomstige behoefte uit te drukken in trainingsuren per week en de wedstrijden op zaterdag. FC Groningen heeft de behoefte aangegeven in velden die zij exclusief tot hun beschikking willen hebben. Voor de hockeyvereniging GHBS gaat het ook om een velduitbreiding.

Tabel 2.1 Uitbreidingsbehoefte

	trainings-uren/week nu*	trainings-uren/week toekomst*	w-uren zaterdag nu	w-uren zaterdag toekomst	toelichting training	toelichting wedstrijden
GSRC	3	4,1	0	0	35% extra want krap en vrouwenteam	wedstrijden op zondag
Giants	4,5	5,6	0	0	25% extra, want krap op veld	wedstrijden op zondag
GRC	37,4	43,9	18,4	22,8	toekomst 5 meisjesteams en 2 35+teams	op zaterdag 0,5 veld extra
Groen Geel	27,8	30,8	13,5	13,5	toekomst ruimer in trainingsuren	extra senioren niet op zaterdag
	velden nu	velden toekomst				
FC Groningen	4+4 velden*	8-10 velden			meer trainingscapaciteit mannen en meisjes/vrouwen	wedstrijden zaterdag en door de week
GHBS	5 velden	6 velden	5 velden	6 velden		

* FC Groningen is van mening dat zij niet 4 maar 3 velden exclusief ter beschikking hebben, want veld 5 gebruikt FC Groningen nauwelijks meer dan GRC in verband met de belastbaarheid van het veld voor topsport.

GSRC en de Groningen Giants geven aan meer trainingsuren te willen, omdat ze de huidige trainingsruimte op het veld als te krap ervaren. GSRC zou in de toekomst een damesteam willen toevoegen. Voor GSRC rekenen we op 35% extra trainingsuren en voor de Groningen Giants op 25% extra uren. De wedstrijden spelen beide clubs op zondag en dan is er ruimte volop op Corpus den Hoorn.

GRC

GRC zou, als er ruimte was, willen beginnen met een meisjesafdeling en ze verwachten ook een lichte groei bij de senioren. We hebben bekeken wat de extra behoefte wordt indien GRC in alle leeftijdscategorieën één meisjesteam zou hebben, dus O19, O17, O15, O13 en O11. Daarnaast gaan wij uit van 2 extra 35+ of 45+ teams op vrijdagavond. Uitbreiding van zaterdagteams voor senioren vinden wij vanuit Drijver en Partners niet wenselijk (zie kader). Uitbreiding van seniorenteams op zondag is wel goed mogelijk, maar we ervaren dat er meer groei zit in vrijdagavond dan op de zondag (de 35+ en 45+ competitie op donderdag- en vrijdagavond is landelijk populair, terwijl zondagvoetbal terugloopt). De trainingsbehoefte van GRC neemt toe met 6,5 uur per week, een heel veld, en de wedstrijdbehoefte op zaterdag groeit van 18,4 uur naar 22,8 uur.

Traditioneel voetballen senioren op zaterdag en zondag. Zaterdagvoetbal was populair in overwegend protestantse gemeenschappen en zondagvoetbal in overwegend katholieke gemeenschappen. Dit was echter geen harde scheidslijn. In Noord en West-Nederland zijn er ook veel senioren die op zondag spelen. En er zijn verenigingen waarbij seniorenteams op zaterdag en op zondag spelen. De laatste 10 jaar zijn er steeds meer zondagsteams bij de senioren die de overstap maken naar de zaterdag. Dat komt onder meer omdat voetballers de zondag vrij willen hebben (voor gezin) en dit proces versterkt zichzelf. De zondagcompetitie wordt zo namelijk kleiner, waardoor teams verder moeten reizen en het minder gezellig is in de kantine omdat er minder publiek komt et cetera. Vanuit efficiënt gebruik van gesubsidieerde gemeentelijke voorzieningen bezien, is de trend van zondag- naar zaterdagvoetbal een zeer ongewenste ontwikkeling. De druk op de zaterdag neemt sterk toe, waardoor de veldcapaciteit moet worden uitgebreid met veel duurdere kunstgrasvelden. Daarnaast neemt de behoefte aan extra kleedkamers en de parkeerdruk toe, terwijl op zondag de sportcomplexen nagenoeg leeg zijn.

Groen Geel

Groen Geel heeft aangegeven dat 3 en wellicht 4 zondagsteams graag naar de zaterdag willen. Hierbij geldt dezelfde opmerking die we voor GRC hebben gemaakt, namelijk dat uitbreiding van seniorenteams naar de zaterdag geen wenselijke ontwikkeling is. Groen Geel heeft daarnaast behoefte aan meer trainingsruimte en mogelijk uitbreiding met 1 of 2 vrijdagteams. We gaan daarom uit van 3 uur extra trainingsruimte per week.

FC Groningen

FC Groningen heeft nu drie velden exclusief tot haar beschikking (veld 1,2 en 3) en veld 5 grotendeels. Deze velden zijn door FC Groningen volledig gefinancierd en worden ook door FC Groningen onderhouden. Naast deze 4 natuurgrasvelden maakt FC Groningen gebruik van 4 kunstgrasvelden (veld 4, veld 6, veld 7 en veld 8). FC Groningen wil minimaal 8 velden exclusief met flexibiliteit voor toekomstige uitbreiding naar 10 velden, waarvan 1 wedstrijdveld met tribune en 1 publiek toegankelijk veld voor maatschappelijke doeleinden. Wedstrijden van jeugdteams vinden plaats op zaterdag en door de week. De uitbreidingswens heeft niet alleen te maken met de groei van vrouwenvoetbal (wordt licentie-eis voor BVO's volgens FC Groningen). Volgens FC Groningen wordt spelen op natuurgras voor BVO's een verplichting hetgeen ook consequenties heeft voor de opleiding (eerder trainer en spelen van wedstrijden op natuurgras).

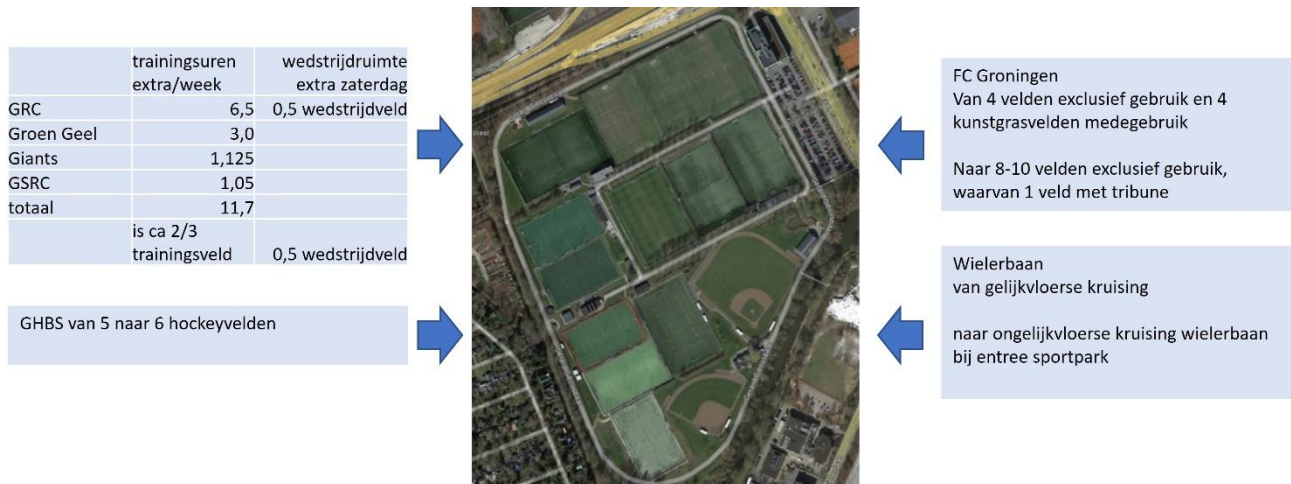
GHBS

Als er ruimte op Corpus zou zijn, zou GHBS een 6^e hockeyveld willen, omdat de vraag er is en GHBS verwacht met de woningbouw aan de westkant van Groningen (Suikerzijde) dat die vraag (richting 2040) ook doorzet. Op zondag is de behoefte nu (najaar 2022) reeds 5,4 velden.

Wielersbaan

Vanuit wielrenners en andere gebruikers van het sportpark is regelmatig de wens geuit om te komen tot een ongelijkvloerse kruising, omwille van de veiligheid van wielrenners en de andere gebruikers.

Schematisch zijn de wensen als volgt samen te vatten:

3 Oplossingsmogelijkheden

3.1 Inleiding

Deel 1 Analyse is afgesloten met de conclusie:

“...Het is evident dat alle wensen van alle gebruikers (amateurverenigingen en FC Groningen) niet inpasbaar zijn op het sportpark Corpus den Hoorn.”

Er zijn allerlei oplossingen te bedenken. In theorie zijn er 3 denkrichtingen:

- Beter benutten/optimaliseren gebruik van Corpus zelf;
- Uitplaatsen van een of meer clubs naar elders om ruimte te maken op Corpus;
- Een sportpark in de directe omgeving gebruiken.

Andere denkrichtingen, zoals een andere amateurvereniging laten fuseren met een club op een ander sportpark, zijn op dit moment niet opportuun.

Voor de verdere keuzes en uitwerking van oplossingen is het wenselijk om houvast te hebben. In paragraaf 3.2 geven we een samenvatting van beleidsmatige uitgangspunten zoals die nu in de gemeente gelden. Daarna gaan we in paragraaf 3.3 verder in op de criteria om oplossingen aan te toetsen.

In paragraaf 3.5 tot en met 3.9 beschrijven we de verschillende oplossingsmogelijkheden en toetsen we deze aan de genoemde beleidsuitgangspunten en criteria. We besluiten hoofdstuk 3 met een samenvatting.

3.2 Beleidsmatige uitgangspunten

Het beleid is niet ontwikkeld om een pasklaar antwoord te geven op een situatie zoals die zich nu voordoet op Corpus. Wel geeft het beleid een aantal uitgangspunten die richting geven aan de oplossingsmogelijkheden. De uitgangspunten zijn ontleend aan het Coalitieakkoord 2022-2026: ‘Het begint in Groningen’ en het Meerjarenprogramma Sport & Beweging 2021-2025.

- Wij willen dat sport toegankelijk en inclusief is. Iedereen, ongeacht opleiding, inkomen, achtergrond of leeftijd, moet kunnen sporten en bewegen.
- We bieden iedere Groninger gelijke kansen om mee te doen aan sport en bewegen. Dit begint met het ontwikkelen van sportief kapitaal op jonge leeftijd.
- Sporters met veel motivatie en sportief kapitaal zouden de gelegenheid moeten krijgen om zichzelf optimaal te ontplooiën.
- De sportclub fungeert als een sociaal bindmiddel in een wijk en kan deze rol nog sterker vervullen als ieder kind meedoet en als zij meer betrokken raakt bij de opgaven waar we gezamenlijk voor staan. Onze sportclubs zijn daarom essentieel voor het ontwikkelen van sportief kapitaal.
- We streven naar open sportparken met een nadrukkelijke rol in de wijk. Het meer openbaar maken van sportparken zorgt voor het herwinnen van de openbare ruimte en daarmee voor de verhoging van de kwaliteit van leven in de gemeente.
- Vanwege de druk op ruimte binnen de gemeente en de maatschappelijke opgaven die spelen, dienen sportparken diverse functies te vervullen.
- Voor de voetbalsport ligt er een groot capaciteitsvraagstuk. Samen met de voetbalverenigingen en de KNVB willen we de komende jaren werken aan betere spreiding en benutting van de voetbalcapaciteit in de stad en op de verschillende sportparken. We benaderen het vraagstuk op Corpus dan ook gemeente-breed en sluiten niet uit ook andere sportparken te betrekken in het vinden van oplossingen voor het capaciteitsvraagstuk voor het voetbal.
- Topsport en breedtesport zijn vaak gescheiden werelden, maar in Groningen kunnen deze bij elkaar gebracht worden.

- We stimuleren een cultuur van leren en innoveren voor de hele sport, van sportclub en bewegingsonderwijs tot talentprogramma's en topsport.
- De gemeente faciliteert bewegingsonderwijs, waaronder ook bewegingsonderwijs op sportparken. Daarbij hanteren we een aantal voorrangsregels. De gemeente kan bekijken of er alternatieven zijn voor bewegingsonderwijs van Corpus den Hoorn op andere sportparken, zodat er overdag meer ruimte ontstaat. Na schooltijd krijgt het jeugdsportstimuleringsprogramma Bslim voorrang en tijdens de cluburen gaan de Groningse sportclubs voor andere gebruikers. Sportverenigingen krijgen na 18 uur de voorkeur boven talentopleidingen.
- Het budget voor sportieve capaciteit zal mee moeten groeien om de huidige standaard qua faciliteiten minimaal te kunnen behouden.

Een belangrijk uitgangspunt is de betekenis van sportclubs voor de jeugd in de wijk en het streven naar open sportparken met een nadrukkelijke rol in de wijk.

Clubs met een belangrijke functie voor jeugd uit de omliggende wijken zijn GRC (voetbal) en GHBS (hockey). Vanuit het huidige gemeentelijke sportbeleid is het niet wenselijk om deze clubs te verplaatsen naar een ander deel van de gemeente. Beide verenigingen hebben aangegeven dat zij een rol vervullen voor jeugd in omliggende wijken en wensen niet te verhuizen.

Een ander belangrijk beleidsmatig uitgangspunt is dat beoogde nieuwe sportparken in nieuwe woonwijken, niet zijn bedoeld voor het herhuisvesten van bestaande verenigingen. In de Held 3 wordt rekening gehouden met 3 tot 4 sportvelden en die zijn bedoeld om de groei van de bevolking op te vangen. Bij Meerstad is de insteek het versterken van de bestaande voetballocaties aan de oostkant van de gemeente en tegelijkertijd een verkenning te doen naar de ontwikkeling van een extra sportpark in het gebied Eemskanaalzone.

In de ontwikkellocatie De Held 3 is ruimte voorzien voor sportvelden. Deze capaciteit is gepland voor de bevolkingsgroei en is niet bedoeld om clubs van Corpus te herhuisvesten.

3.3 Criteria voor toetsen scenario's

We onderscheiden de volgende criteria voor het beoordelen van oplossingsmogelijkheden of scenario's (ook in deze volgorde):

- Komt tegemoet aan behoefte gebruikers (per gebruiker te benoemen)
- Beschikbaarheid ruimte elders (bij uitplaatsing)
- Kosten
- Toekomstbestendig
- Tijdsaspect: realiseerbaar in bepaalde tijdsperiode
- Ruimte/grond in de stad efficiënt gebruiken
- Multifunctioneel gebruik van sportparken.

Bij het criterium 'kosten' dient de gemeente rekening te houden met de Wet Markt en Overheid (Wet M en O). De gemeente mag sportparken tegen gesubsidieerde tarieven aanbieden aan amateursclubs vanuit algemeen belang. Voor commerciële partijen (waaronder een betaald voetbalorganisatie), geldt ten minste een kostendekkend tarief. Kosten zijn voor alle betrokkenen een post om terdege rekening mee te houden.

3.4 Enige achtergrondinformatie over capaciteit van natuur- en kunstgrasvelden

Corpus den Hoorn is een capaciteitsvraagstuk: de behoefte past niet op het sportpark. In hoeverre kan kunstgras daarin wel of niet een rol spelen? In algemene zin geven we enige uitleg over wanneer kunstgras wel en wanneer niet bijdraagt aan het vergroten van capaciteit.

Natuurgras wedstrijdveld vervangen door een kunstgrasveld

Een natuurgras wedstrijdveld vervangen door een kunstgrasveld: geeft extra trainingscapaciteit, namelijk 720 uur/jaar voor een zaterdagvereniging (trainen niet op vrijdag) en 880 uur voor een zondagvereniging (trainen wel op vrijdag). De wedstrijdcapaciteit neemt een beetje toe, maar niet veel. Een kunstgrasveld heeft verlichting en is een duur veld. Drijver en Partners gaan uit van een speeltijd op zaterdag op een verlicht veld tot 18.00 uur (van 9.00-18.00 uur) en de KNVB hanteert ongeacht of er wel of geen verlichting op staat, een speeltijd tot 16.30 uur. Dat scheelt 1,5 uur op zaterdag. Een kunstgrasveld betekent ook minder afgelastingen, omdat het minder gevoelig is voor weersinvloeden.

Natuurgras trainingsveld vervangen door een kunstgrasveld

Een natuurgras trainingsveld vervangen door een kunstgrasveld geeft in de eerste plaats een uitbreiding van de wedstrijdcapaciteit. Op zaterdag krijg je er 9 uur (Drijver) dan wel 7,5 uur (KNVB) bij die je voorheen niet had. Of een kunstgrasveld meer trainingscapaciteit geeft is afhankelijk van hoe intensief het natuurgras trainingsveld wordt gebruikt. Volgens de (KNVB/VNG) norm heeft een trainingsveld een capaciteit van 720-880 uur. In de praktijk zien wij dat het gebruik vaak lager is (500-600 uur). Door een trainingsveld te vervangen door een kunstgrasveld kun je het veld wel intensiever (met meer teams) gebruiken en de kwaliteit blijft gedurende het gehele seizoen goed.

3.5 Scenario 0: niets doen

Het 0-scenario is dat er niets veranderd op het sportpark. Op het criterium 'voldoet aan behoefte gebruikers' scoort het 0-scenario vanzelfsprekend negatief. Op andere criteria is de beoordeling soms negatief, soms positief. Of een 0-scenario een reële optie is, is ook afhankelijk van de andere scenario's.

Tabel 3.1 Scenario 0: Niets doen

Komt tegemoet aan behoefte gebruikers (breedtesport en topsport/FC)	Amateurverenigingen houden krapte en kunnen niet uitbreiden en FC Groningen evenmin want geen 8 tot 10 velden exclusief tot hun beschikking.
Beschikbaarheid ruimte elders	Nvt
Kosten	Geen.
Toekomstbestendig	Negatief, want druk blijft.
Tijdsaspect: realiseerbaar in bepaalde tijdsperiode	Nvt
Ruimte/grond in de stad efficiënt gebruiken	Positief. Want Corpus blijft intensief in gebruik.
Multifunctioneel gebruik van sportparken	Positief: verandert niet
Eindoordeel (voorlopig)	Eindoordeel afwegen tegen andere scenario's.

3.6 Scenario 1: beter benutten ruimte op Corpus

Veld 1,2 en 3 zijn hybride velden⁴ die door FC Groningen bewust weinig intensief worden gespeeld, om de velden in goede conditie te houden. Dat geldt ook voor veld 5 dat een natuurgras wedstrijdveld is. GRC maakt heel beperkt gebruik van dit veld. Op zich zouden veld 1, 2 en 3 door FC Groningen intensiever kunnen worden gespeeld⁵, maar dat

⁴ Natuurgrasvelden versterkt met een vezel.

⁵ FC Groningen heeft het exclusieve gebruik van de velden 1,2 en 3 volgens de overeenkomst die duurt tot en met 31 augustus 2035.

komt in het geheel niet tegemoet aan de behoefte van FC Groningen (die over meer velden exclusief wil kunnen beschikken).

Veld 5 is nu een natuurgrasveld. Dit veld zou in theorie omgebouwd kunnen worden naar een kunstgrasveld. Wanneer we van veld 5 een kunstgrasveld maken, dan neemt de trainingscapaciteit toe met 720 uur. Dat is een capaciteitsuitbreiding voor breedtesportgebruik. FC Groningen geeft uitdrukkelijk aan geen voorstander te zijn van gedeeld gebruik. Ombouw van veld 5 versterkt dat juist. Iets anders is dat je in dat geval voor FC Groningen een natuurgras wedstrijdveld kwijt raakt. De ontwikkeling in betaald voetbal is dat wedstrijden zoveel mogelijk op natuurgras worden gespeeld en FC Groningen wil dat kunnen oefenen. Veld 5 kan ook een hybride veld worden waardoor het wel de eigenschappen behoud van een natuurgrasveld, maar met een hogere capaciteit dan een gewoon natuurgras wedstrijdveld.

FC Groningen heeft laten weten dat de wijze van samenwerking tussen onderwijs en topsporttalenten in TSZC en dan met name een betere spreiding gedurende de dag bij Corpus den Hoorn, mogelijk ook voordelen kan opleveren in het gebruik van de velden overdag.

Op het criterium 'komt tegemoet aan behoefte gebruikers', is beter benutten van veld 1,2, 3 en 5 voor GRC, Groen-Geel, Groningen Giants en GSRC een verbetering, maar voor FC Groningen het omgekeerde van wat ze beoogt. De overige criteria hebben we ingevuld, maar het eindoordeel is dat het beter benutten van de beschikbare velden geen kansrijk scenario is.

Tabel 3.2 Scenario 1: Beter benutten ruimte op Corpus

Komt tegemoet aan behoefte gebruikers (breedtesport en topsport/FC)	Amateurverenigingen ja door meer wedstrijdcapaciteit op veld 1,2,3 en trainingscapaciteit bij een kunstgrasveld op veld 5, maar FC Groningen niet
Beschikbaarheid ruimte elders	Nvt
Kosten	Relatief laag want slechts ombouw van veld 5 naar een kunstgrasveld en compenseren FC Groningen voor investeringen in velden
Toekomstbestendig	Negatief, want FC Groningen blijft met gedeeld gebruik en geen ruimte voor vrouwen en uitbreidingswensen amateurclubs.
Tijdsaspect: realiseerbaar in bepaalde tijdsperiode	Binnen een jaar realiseerbaar
Ruimte/grond in de stad efficiënt gebruiken	Positief. Want intensiever gebruik van velden.
Multifunctioneel gebruik van sportparken	Nvt: geen verandering.
Eindoordeel	Geen voorkeur want geen oplossing.

3.7 Scenario 2: uitplaatsen van een of meer clubs naar elders

3.7.1 Inleiding

Vanuit het beleid is het niet wenselijk om GHBS en GRC uit te plaatsen (functie jeugd vanuit omliggende wijken). Er blijven 3 grotere gebruikers over die eventueel wel zijn uit te plaatsen of te verhuizen: Caribe, FC Groningen en Groen-Geel. Caribe heeft als enige club aangegeven dat de accommodatie belangrijker is dan de locatie en dat een andere locatie bespreekbaar is, mits het voor de club een verbetering inhoudt.

Om amateurclubs te kunnen uitplaatsen/verhuizen moeten er alternatieve locaties zijn. In paragraaf 3.7.2 behandelen we de mogelijkheden op andere sportparken in Groningen. Daarna gaan we in op het uitplaatsen of verhuizen van Caribe en Groen Geel en de mogelijkheid van een andere locatie voor FC Groningen (vrouwen).

3.7.2 Beschikbaarheid ruimte op andere sportparken

Vanuit de gemeente zijn 4 sportparken genoemd die mogelijk interessant zijn voor uitplaatsen: Glimmen, De Koepel, Kardinge en Ten Boer. Een aantal sportparken is er door Drijver en Partners aan toegevoegd. Tabel 3.2 geeft een overzicht. In de tweede en derde kolom is het aantal natuurgras (ng) wedstrijdvelden en trainingsvelden aangegeven met in de 4^e kolom het aantal kunstgras (kg) velden. In de middelste kolommen is het aantal resturen (de vrije capaciteit) aangegeven op zaterdag en het aantal resturen voor training op jaarbasis. De restruimte is berekend op basis van normbehoefte. De laatste twee kolommen gaven antwoord op de vraag of de wedstrijdcapaciteit en trainingscapaciteit is uit te breiden.

Tabel 3.3 Restcapaciteit op verschillende sportparken⁶

	aantal ng w-veld	aantal ng tr veld	aantal kg veld	resturen zaterdag	resturen training/jaar	wedstrijdcap uit te breiden?	trainingscap uit te breiden?
De Koepel Haren	3,4	0,4	2,4	13,4	-22	nee, tenzij vergroten	ja door ng naar kg
Groenenberg, Glimmen	2		1	17,4	294	nee, tenzij vergroten	ja door ng naar kg
Het Noorden			3	1,6	700	nee, tenzij vergroten	nee, tenzij vergroten
De Parrel			1,5	5,6	780 ⁷	nee	nee
Kardinge	5	1	3	17,1	13	ja door 1 tr veld naar kg	ja door ng naar kg
Garmerwolde	1		0,5	7,2	124	nee, kavel ernaast geen 72x108	ja door ng naar kg
Ten Boer	2	0,5	1	11,1	341	zeer gering	ja 1 of 2 ng ombouw naar kg
Stadspark			1,4	1,4	267	nee, tenzij sportpark vergroten	nee, tenzij vergroten
Velocitas			2,4	-0,3	569	nee	nee
De Verbetering, Hoogkerk	2		2,3	8,2	174	zeer gering	ja 1 ng ombouw naar kg

Bij geen van de sportparken – Kardinge uitgezonderd – is de wedstrijdcapaciteit op zaterdag uit te breiden. De trainingscapaciteit is op diverse sportparken te vergroten, maar als de wedstrijdcapaciteit op zaterdag vol is, dan is een dergelijk sportpark niet geschikt om gebruikers te verplaatsen. Op Kardinge is de wedstrijd- en trainingscapaciteit wel uit te breiden.

⁶ Er is gekeken naar sportparken die volgens het laatste capaciteitsonderzoek (2019/2020) beschikken over restruimte. Vervolgens is voor die locaties gekeken wat de restruimte is in 2022. Tabel 3.3 sluit eventuele andere sportparken niet uit, mochten zich door recente ontwikkelingen kansen voordoen.

⁷ Restcapaciteit is in de praktijk kleiner, want de Parrel wordt ook gebruikt voor andersoortige kortere voetbalcompetities/wedstrijden, waar vriendenteams zich voor kunnen inschrijven.

3-7-3 Uitplaatsen Caribe

In het gunstigste geval is door Caribe uit te plaatsen 1,5 kunstgras voetbalveld en 1 hybride voetbalveld te realiseren of 1,5 kunstgras voetbalveld en een hockeyveld. Vooral op de plek van het huidige softbalveld zal het lastig zijn een voetbalveld van 100x64 meter (108x72 met uitloop) in te passen. De wielerved en de watergang zullen verlegd moeten worden (als het mogelijk is).

Naast veld 8 (het combi kunstgrasveld voor American football en voetbal) is een hybride grasveld aan te leggen, dus een natuurgrasveld versterkt met een kunststof vezel. Dat kan een standaardveld zijn (100x64 binnen de lijnen) of een hoofdveld (105x69), zoals veld 1 op Corpus of het veld in het stadion. Naast het hybride veld is ruimte voor een tribune en eventueel extra kleedkamers. In de punt kan nog een half kunstgrasveld worden gesitueerd. Afhankelijk van de afmeting zal de Romneyloods moeten worden verplaatst.

Mocht Caribe kunnen worden verplaatst, dan is er nog een alternatief voor de herinrichting van Corpus den Hoorn. Door het American football veld te vervangen door een gekanteld gewoon voetbalveld, is er beter ruimte om 2,5 veld extra in te passen en hoeft de wielerved en watergang niet te worden verlegd. Bekeken zal moeten worden of de kosten van het afboeken van de boekwaarde van veld 8 (American football) en de aanleg van 3,5 extra velden

opweegt tegen de eerdere variant waarbij veld 8 gewoon blijft liggen en de wielerved en de watergang moeten worden verlegd.

In tabel 3.4 is het scenario Caribe uitplaatsen beoordeeld. Er is op dit moment geen locatie waar Caribe naar toe zou kunnen. Ter indicatie, Caribe uitplaatsen vraagt een kavel van circa 26.000 m². Eén voetbalveld is circa 8.000 m². De kosten voor het uitplaatsen van Caribe (dus een accommodatie elders) zijn in een eerste berekening begroot op € 3,5 miljoen. Dat is exclusief de kosten van herinrichting van Corpus voor ander gebruik.

Tabel 3.4 Scenario 2a Caribe uitplaatsen

Komt tegemoet aan behoefte gebruikers (breedtesport en topsport)	Deels: Caribe afhankelijk van aanbod. Caribe weg geeft maximaal 1,5 kunstgrasveld en 1 hybrideveld. Dat biedt meer ruimte voor Groen Geel, GRC, GSRC, Groningen Giants en FC Groningen. De uitbreiding komt tegemoet aan de behoefte van meerdere amateurclubs en gedeeltelijk aan behoefte van FC Groningen (want geen exclusief gebruik).
Beschikbaarheid ruimte elders	Nee, momenteel geen locatie beschikbaar.
Kosten	Uitplaatsen Caribe voorlopig € 3,5 miljoen en met herinrichting Corpus voor FC Groningen > € 7,3 miljoen (prijspeil 2022). Indien ruimte Caribe voor breedtesport wordt gebruikt, kunnen de kosten ca. € 4 à € 5 miljoen bedragen.

Toekomstbestendig	Er blijft druk op Corpus en geen uitbreidingsmogelijkheden.
Tijdsaspect: realiseerbaar in bepaalde tijdsperiode	Niet op korte termijn (1-3 jaar). Eerder middellange termijn (4-6 jaar) en afhankelijk van uitplaatsen Caribe.
Ruimte/grond in de stad efficiënt gebruiken	Negatief indien ruimte Caribe wordt gebruikt voor topsport, want topsport is extensiever in gebruik op sportpark relatief dicht bij de stad (6,5 velden extensief gebruik).
Multifunctioneel gebruik van sportparken	Negatief in de zin dat FC Groningen meer ruimte claimt en honk- en softbal verdwijnt.
Eindoordeel	Voorlopig terughoudend. Onzekerheid over geschikte locatie voor Caribe en scenario is alleen een oplossing als FC Groningen afziet van exclusief gebruik.

3.7.4 FC Groningen elders

FC Groningen wil uitbreiden op Corpus den Hoorn, maar sluit een locatie buiten de gemeente Groningen niet uit, want de grondkosten zijn goedkoper en waarschijnlijk is er meer ruimte beschikbaar. Welke locaties FC Groningen voor ogen heeft is aan FC Groningen en dat geldt ook voor de kosten (in tabel 3.5 nader te bepalen).

Verhuizen naar een locatie elders en waarschijnlijk buiten de gemeente is ter beoordeling van FC Groningen zelf. Wanneer FC Groningen besluit te vertrekken van Corpus den Hoorn, dan zullen FC Groningen en de gemeente afspraken moeten maken over op welke wijze de huidige overeenkomst wordt beëindigd. De huurovereenkomst is in 2015 afgesloten voor een periode van 20 jaar (tm 31 augustus 2035), waarbij de investeringen die de gemeente heeft gedaan zijn verwerkt in een kostendekkende huur (gedurende 20 jaar). In de overeenkomst is opgenomen dat de gemeente de mogelijkheid heeft om, onder voorwaarden, de overeenkomst tussentijds te beëindigen. De huurovereenkomst zegt niets over het beëindigen door FC Groningen.

Kijkend naar de criteria, dan kan een vertrek van FC Groningen tegemoet komen aan de behoefte van alle gebruikers. FC Groningen gebruikt veld 4, 6, 7 en 8 op de tijden dat de amateurclubs trainen ongeveer 20 uur/week. En bij een vertrek komt ook veld 5 en de velden 1, 2 en 3 vrij. Vertrek van FC Groningen biedt daarmee ook kansen voor de opvang van (een deel van) de groei van de stad.

Tabel 3.5 Scenario 2b FC Groningen elders

Komt tegemoet aan behoefte gebruikers (breedtesport en topsport)	Ja, want amateurverenigingen willen op Corpus blijven en vertrek FC Groningen geeft ruimte voor GHBS, GRC, Groen Geel en andere mogelijkheden. FC Groningen elders betekent dat FC Groningen zelf een accommodatie naar eigen wens kan inrichten.
Beschikbaarheid ruimte elders	Nog ongewis. Afhankelijk van locatie.
Kosten	Nader te bepalen.
Toekomstbestendig	Positief, mogelijkheden voor groei van breedtesport en wellicht ook voor FC Groningen op locatie elders.
Tijdsaspect: realiseerbaar in bepaalde tijdsperiode	Niet op korte termijn (1-3 jaar). Eerder middellange termijn (4-6 jaar).
Ruimte/grond in de stad efficiënt gebruiken	Ja, ruimte is te gebruiken voor breedtesport en gebruik door breedtesport is intensiever dan gebruik door topsport.

Multifunctioneel gebruik van sportparken	Positief, Corpus behoudt wijkfunctie en breedtesportfunctie voor meerdere sporten.
Eindoordeel	Functioneel (ruimtegebruik) een reële optie. Vraagt verdere uitwerking. Locatie ongewis.

3.7.5 Vrouwenvoetbal FC Groningen elders

Een variant kan zijn dat het vrouwenvoetbal van FC Groningen op een andere locatie en dus niet op Corpus den Hoorn plaatsvindt.

Tabel 3.6 Scenario 2c Vrouwen FC Groningen elders

Komt tegemoet aan behoefte gebruikers (breedtesport en topsport)	Is een deeloplossing. Ja, want amateurverenigingen willen op Corpus blijven en vrouwen FC Groningen elders huisvesten maakt de puzzel op Corpus minder groot. Vrouwen FC Groningen elders huisvesten betekent voor FC Groningen dat ze niet alle teams op één locatie kunnen huisvesten en dat zou voor FC Groningen een tijdelijke (nood)oplossing zijn.
Beschikbaarheid ruimte elders	Nog ongewis. Afhankelijk van locatie. Maar is minder complex dan een complete vereniging uitplaatsen.
Kosten	Nader te bepalen.
Toekomstbestendig	FC Groningen ziet dit alleen als tijdelijke oplossing.
Tijdsaspect: realiseerbaar in bepaalde tijdsperiode	Op korte termijn realiseerbaar (1-3 jaar).
Ruimte/grond in de stad efficiënt gebruiken	Positief. Gebruik maken van bestaande parken met enige overcapaciteit.
Multifunctioneel gebruik van sportparken	Positief, Corpus behoudt (zo lang het duurt) wijkfunctie en breedtesportfunctie voor meerdere sporten.
Eindoordeel	Voor de korte termijn een optie – zeker om tijd te winnen. Of het een optie is voor lange termijn is afhankelijk van eindoordeel FC Groningen.

3.7.6 Uitplaatsen Groen Geel

Groen Geel heeft aangegeven op Corpus den Hoorn te willen blijven. In een speciaal uitgeschreven ledenvergadering heeft 100% van de leden van Groen Geel aangegeven op Corpus te willen blijven. De leden van Groen Geel zijn erg tevreden met de huidige locatie en de samenwerking met de andere amateurverenigingen. Dat we toch bekijken of uitplaatsen een optie is, komt doordat Groen Geel een van de grotere gebruikers is, de vereniging geen jeugd heeft en daardoor minder gebonden is aan de wijk. Groen Geel maakt voor 27,75 uur per week gebruik van de kunstgrasvelden voor training (feitelijk gebruik). Een zaterdagvereniging kan op 1 trainingsveld 18 uur per week trainen (normatief), dus 27,75 uur komt overeen met het gebruik van 1,5 trainingsveld. Op zaterdag is de normatieve speeltijd van de Groen Geel teams 13,5 uur, dus 1,5 tot 2 velden.

Voor het uitplaatsen van Groen Geel is momenteel alleen sportpark Kardingee een mogelijk alternatief, want de andere sportparken kunnen niet uitbreiden in wedstrijdcapaciteit én tegelijk ook in trainingscapaciteit. Voor Groen Geel moet je op zaterdag minimaal 13,5 uur wedstrijdcapaciteit kunnen bieden én qua training 1.110 uur en het liefst nog wat meer. Alleen op Kardingee is dat realiseerbaar en niet op de andere parken.

Op Kardinge zijn 1 trainingsveld natuurgras, 5 natuurgras wedstrijdvelden en 3 kunstgrasvelden.

Groen Geel heeft 13,5 uur op zaterdag nodig voor wedstrijden. Er is op Kardinge 17,1 uur ruimte op zaterdag. Op papier zou je niks aan de wedstrijdcapaciteit hoeven te doen, maar dan zit Kardinge ook direct vol en de bestaande verenigingen zullen zeker mopperen. Vandaar de gedachte om het natuurgras trainingsveld om te bouwen tot kunstgras trainingsveld, want daarmee wordt de wedstrijdcapaciteit in ieder geval uitgebreid met 7,5 tot 9 uur op zaterdag.

Groen Geel heeft 1.110 uur trainingsuren op Corpus. Kardinge heeft nu geen restcapaciteit voor training (slechts 13 uur op basis van de norm). Ombouw van het trainingsveld (natuurgras) naar kunstgras geeft wat extra trainingscapaciteit, maar niet heel veel meer. Vandaar dat we adviseren ook 2 natuurgras wedstrijdvelden om te bouwen naar kunstgras. Dat geeft voor een zaterdagvereniging $2 \times 720 = 1.440$ uur trainingscapaciteit en Groen Geel heeft 1.110 nu in gebruik. Er is dan 330 uur over, plus nog enige uitbreiding door ombouw van het natuurgras trainingsveld naar een kunstgrasveld. Dat biedt voor alle gebruikers op Kardinge ruimte die er nu niet is.

Of Kardinge mogelijkheden biedt voor een clubhuis is nog een vraag. Er zou dan gekeken moeten naar de mogelijkheden op de groenstrook naast de bestaande clubaccommodatie die nu in gebruik is als keepershoeke. Het clubhuis op Kardinge is gebouwd onder architectuur en dat zou een belemmering kunnen zijn voor een aanbouw of een uitbreiding ernaast. Dat zal nader onderzocht moeten worden.

Het uitplaatsen van Groen Geel levert op Corpus iets minder op dan het uitplaatsen van Caribe. Qua trainingscapaciteit gaat het om 1,5 veld en voor de wedstrijdcapaciteit op zaterdag 1,5 tot 2 velden. In totaal gaat het dus om 1,5 tot 2 kunstgrasvelden die men vrijspeelt.

Tabel 3.7 Scenario 2d Groen Geel uitplaatsen

Komt tegemoet aan behoefte gebruikers (breedtesport en topsport)	Bepert: Groen Geel wil op Corpus blijven en uitplaatsen Groen Geel zal voor de andere gebruikers 1,5 tot 2 velden opleveren, welke geschikt zijn voor gedeeld gebruik (amateurclubs en FC Groningen).
Beschikbaarheid ruimte elders	Op sportpark Kardinge wellicht, mits met de nodige aanpassingen en mits realisatie van een opstal mogelijk is.
Kosten	Uitplaatsen Groen Geel voorlopig € 4 miljoen netto.
Toekomstbestendig	Er blijft druk op Corpus en geen uitbreidingsmogelijkheden.
Tijdsaspect: realiseerbaar in bepaalde tijdsperiode	Mogelijk in 3-5 jaar (3 jaar als alles mee zit).
Ruimte/grond in de stad efficiënt gebruiken	Negatief, want topsport op Corpus neemt toe en is extensiever in gebruik.
Multifunctioneel gebruik van sportparken	Negatief. In huidige situatie worden velden 4,6, 7 en 8 gedeeld. In toekomst minder gedeeld gebruik.
Eindoordeel	Negatief: alleen Groen Geel uitplaatsen levert niet genoeg ruimte voor FC Groningen op en andere amateurclubs en Groen Geel wil op Corpus blijven.

3.7.7 Uitplaatsen Caribe en Groen Geel

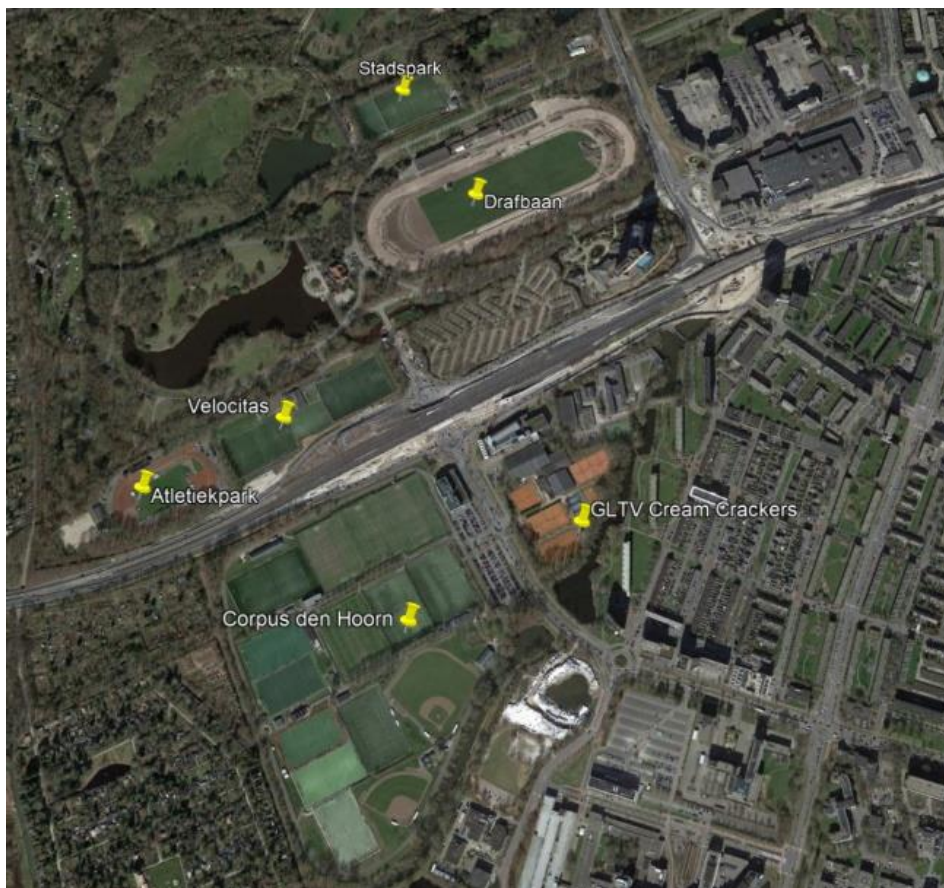
De voors en tegens van het uitplaatsen van Caribe en Groen Geel zijn al genoemd in de vorige paragrafen (paragraaf 3.7.3 voor wat betreft Caribe en paragraaf 3.7.6 voor wat betreft Groen Geel). Het uitplaatsen van beide verenigingen levert 8 velden op voor FC Groningen en andere gebruikers (mits een heel veld aangelegd kan worden ter hoogte van het softbalveld).

Tabel 3.8 Scenario 2e Caribe en Groen Geel uitplaatsen

Komt tegemoet aan behoefte gebruikers (breedtesport en topsport)	Deels: Groen Geel niet. Caribe afhankelijk van aanbod en FC Groningen wel, namelijk veld 123, veld 5 bijna volledig, Groen Geel gebruikt 1,5 veld voor training (en 2 velden op zaterdag) en Caribe verplaatsen geeft 1,5 kunstgrasveld en 1 hybrideveld (totaal 8 velden). Maar FC Groningen is ook dan niet de enige gebruiker van het sportpark. En mogelijkheden tot verdere uitbreiden zijn er dan niet. Dus 10 velden wordt onhaalbaar.
Beschikbaarheid ruimte elders	Groen Geel kan eventueel naar Kardinge waarbij de bezwaren gelden die genoemd zijn in paragraaf 3.7.6. Een locatie voor Caribe is er nog niet en vraagt een kavel van minimaal 26.000 m ² en bereikbaarheid voor de jeugd.
Kosten	Uitplaatsen Groen Geel en Caribe voorlopig € 7,5 miljoen en met herinrichting Corpus > € 11,5 miljoen.
Toekomstbestendig	Er blijft druk op Corpus en geen uitbreidingsmogelijkheden. GRC e.a. krijgen meer ruimte, maar FC Groningen streeft naar 8-10 velden <u>exclusief</u> gebruik en de gemeente gaat uit van gedeeld gebruik en geeft na 18 uur voorrang aan sportclubs. Er blijft dus spanning tussen exclusief gebruik (wens FC Groningen) en gedeeld gebruik met voorrangeregels (beleid gemeente).
Tijdsaspect: realiseerbaar in bepaalde tijdsperiode	Niet op korte termijn (1-3 jaar). Eerder middellange termijn (5-6 jaar).
Ruimte/grond in de stad efficiënt gebruiken	Negatief, want topsport is extensiever in gebruik op sportpark dicht bij de stad (8 velden extensief gebruik).
Multifunctioneel gebruik van sportparken	Negatief. In huidige situatie worden velden 4,6, 7 en 8 gedeeld. In toekomst 1 partij (Groen Geel) minder.
Eindoordeel	Negatief: komt weliswaar het meest tegemoet aan de gevraagde ruimte, maar tegen zeer hoge kosten en tegen de wil van Groen Geel. Bovendien wordt een sportpark dat zeer intensief voor breedtesport wordt gebruikt, "herbestemd" voor topsport en het gebruik wordt dan veel extensiever.

3.8 Scenario 3: vrijspelen sportparken in de buurt

Rondom Corpus den Hoorn liggen verschillende sportparken. Ten noorden van de A7 liggen Atletiekpark, sportpark Velocitas (Velocitas 1897), de Drafbaan en Stadspark (SC Stadspark).

Sportpark Stadspark is een klein sportpark met 1 kunstgrasveld en een pupillen kunstgrasveld. Vrijspelen van sportpark Stadspark levert maar een kleine bijdrage aan de benodigde capaciteitsuitbreiding. Daarnaast is SC Stadspark ontstaan door een fusie van Gronitas en De Vogels. Gronitas moest gedwongen en tegen de zin van de vereniging in, vertrekken van Corpus den Hoorn om plaats te maken voor FC Groningen. Om 8 jaar later deze vereniging opnieuw met dezelfde situatie te confronteren is geen optie en het is ook geen oplossing voor het capaciteitsprobleem op Corpus.

De gemeenteraad heeft in mei 2021 besloten tot het door ontwikkelen van de drafbaan als evenemententerrein Stadspark. Daarmee is de drafbaan geen optie voor het vraagstuk Corpus den Hoorn.

Velocitas 1897 is de bespeler van sportpark Velocitas. Het sportpark bestaat uit 2 kunstgrasvelden en een kunstgras pupillenveld. Velocitas 1897 heeft een behoorlijke jeugdafdeling met 21 jeugdteams. Vanuit beleidsmatige uitgangspunten (betekenis jeugd en wijk) is vrijspelen van sportpark Velocitas geen optie.

Atletiekcentrum Stadspark bestaat uit een 400-meter lange atletiekbaan (6 lanen) met diverse technische nummers. Hoofdgebruiker van de atletiekbaan is de vereniging Groningen Atletiek. Met 1.013 leden (Statistisch Jaarverslag Atletiekunie 2021) is het de grootste atletiekvereniging van het Noorden. De atletiekbaan in Groningen is een baan

van de hoogste kwaliteit en daarmee een belangrijke accommodatie in Noord-Nederland. Naast Groningen Atletiek maken GSAV Vitalis (226 leden, bron Atletiekunie), GVAV Rapiditas Triathlon Groningen, de studenten triathlon vereniging Tritanium. (circa 50 leden), Regionaal Trainings Centrum a (circa 30-50 atleten) en diverse scholen gebruik van de baan. De atletiekbanen in Nederland worden periodiek (iedere 3 jaar) gekeurd door de Atletiekunie. De baan in Groningen is goedgekeurd tot en met maart 2025. De combikooi voor kogelslingeren en discuswerpen is vanaf 1 januari 2024 niet meer wedstrijdgeschikt. Over een aantal jaar is een topaagrenovatie nodig en enig onderhoud aan technische voorzieningen. Dit groot onderhoud zal naar verwachting tussen de 6 en 8 ton kosten. Technisch is de baan zeker niet afgeschreven, aanleg van een nieuwe accommodatie is veel duurder.

Wanneer de atletiekbaan vrijgespeeld moet worden ten behoeve van Corpus, dan moet er een kavel beschikbaar zijn van tenminste 22.000 m². Een alternatieve locatie voor een nieuwe baan elders is niet in beeld.

Voor een nieuwe atletiekbaan zouden we een budget aanhouden van € 2,5 miljoen ex btw voor de baan, technische nummers, verlichting en de infrastructuur. Wanneer aan de fundering van een baan extra eisen worden gesteld, zoals schuimbeton, dan kunnen de kosten van de baan nog enkele tonnen hoger uitvallen. Voor het opstal inclusief tribune (500 toeschouwers), krachthok- en materiaalopslag ramen we € 2,0 miljoen. Dus samen 4,5 miljoen exclusief kosten grondverwerving, bijkomende kosten en herinrichtingskosten van het bestaande atletiepark. Op de bestaande plek zouden 2,5 kunstgrasveld aangelegd kunnen worden.

Er worden weinig nieuwe 400 meter atletiekbanen aangelegd, maar om enige referentie te geven: de gemeenteraad van Hilversum heeft dit jaar (2022) € 1,5 miljoen beschikbaar gesteld voor de renovatie van de onderbouw, toplaag en uitbreiding van 6 naar 8 laans.

Bij het vrijspelen van het Atletiepark kunnen 2,5 kunstgrasveld worden aangelegd. Er ontstaan tenminste 2 varianten: scenario 3A is dat er elders een accommodatie komt voor atletiek en honk- en softbal (hoeft niet op 1 kavel) en 3B is het scenario dat er alleen een atletiekaccommodatie elders wordt gerealiseerd.

scenario 3A	Scenario 3B
2,5 kunstgrasveld op Atletiepark.	2,5 kunstgrasveld op Atletiepark.
Caribe uitplaatsen en op vrijkomende grond: 1,5 kunstgrasveld 1 hybrideveld.	Caribe niet uitplaatsen.
4 velden FC Groningen op Corpus (veld 123,5).	4 velden FC Groningen op Corpus (veld 123,5).
medegebruik FC op veld 4, 6, 7 en 8 <u>vervalt</u> ; is 20 uur/week ⁸ dat vrijkomt voor GRC, Groen Geel, GSRC en Giants. Uitbreidingsbehoefte bij die 4 clubs is circa 12 uur/week. Amateurclubs hebben wel op zaterdag 1 FC Groningen veld nodig voor wedstrijden.	medegebruik FC op veld 4, 6, 7 en 8 blijft.
totaal 9 velden FC Groningen, waarvan 1 veld op zaterdag voor amateurclubs.	totaal 6,5 velden FC Groningen en medegebruik FC op veld 4, 6, 7 en 8 blijft.

⁸ Niet alle uren van FC Groningen zijn bruikbaar voor GRC, Groen Geel en andere clubs. Als we naar de normale trainingstijden kijken (door de weks tussen 18.00 uur en 22.00 uur en op woensdag vanaf 16.00 uur tot 22.00), dan benut FC Groningen 20,25 uur per week en meestal vroeg in de avond.

Tabel 3.9 Scenario 3A Atletiekpark en velden Caribe vrijspelen

Komt tegemoet aan behoefte gebruikers (breedtesport en topsport)	<p>Beperkt:</p> <p>In het geheel niet: de gebruikers van Atletiekpark hechten zeer aan behoud van de huidige locatie, omdat die goed bereikbaar is vanuit de stad (achterban leden) en de omgeving aantrekkelijk is voor loopgroepen.</p> <p>Caribe afhankelijk van aanbod.</p> <p>FC Groningen wel, namelijk veld 123, veld 5 bijna volledig, 2,5 veld op Atletiekpark en Caribe verplaatsen geeft 1,5 kunstgrasveld en 1 hybrideveld (totaal 9 velden).</p> <p>GRC, Groen Geel, Giants, GSRC: ruimte voor meer training en wedstrijden.</p>
Beschikbaarheid ruimte elders	Nee, momenteel geen locatie beschikbaar; vraagt kavel van minimaal 22.000 m2 voor atletiek en 26.000 m2 voor honk- en softbal.
Kosten	<p>Verplaatsen Atletiekpark voorlopig € 4,5 miljoen exclusief grondverwerving en herinrichtingskosten atletiekpark. en met herinrichting vrijkomende grond met 2,5 kunstgrasvelden en bijkomende kosten in totaal € 8,3 miljoen.</p> <p>Voor uitplaatsen Caribe en herinrichting Corpus: € 7,5 miljoen.</p> <p>Totaal € 15,8 miljoen.</p>
Toekomstbestendig	Positief, met dien verstande dat 2 grote kavels gevonden moeten worden en realisatie van accommodaties.
Tijdsaspect: realiseerbaar in bepaalde tijdsperiode	Niet op korte termijn (1-3 jaar). Eerder middellange of lange termijn (5-10 jaar).
Ruimte/grond in de stad efficiënt gebruiken	Negatief, want topsport is extensiever in gebruik. Je verplaatst een atletiekaccommodatie die nu circa 1.500 sporters bedient (van amateur tot topsport en niet valide en valide sporters) en een honk- en softbalaccommodatie (175 sporters), omwille van circa 100 meisjes/vrouwen bij FC Groningen en circa 200 extra sporters bij amateurclubs.
Multifunctioneel gebruik van sportparken	Nee.
Eendoordeel	Negatief. Kosten uitplaatsen zijn zeer hoog. Baten staan niet in verhouding tot de kosten.

Tabel 3.10 Scenario 3B Alleen Atletiekpark vrijspelen

Komt tegemoet aan behoefte gebruikers (breedtesport en topsport)	<p>Beperkt:</p> <p>In het geheel niet: de gebruikers van Atletiekpark hechten zeer aan behoud van de huidige locatie, omdat die goed bereikbaar is vanuit de stad (achterban leden) en de omgeving aantrekkelijk is voor loopgroepen.</p> <p>Caribe afhankelijk van aanbod.</p> <p>FC Groningen ten dele: namelijk veld 123, veld 5 bijna volledig, 2,5 veld op Atletiekpark (totaal 6,5 velden) en velden 4, 6,7 en 8 medegebruik op Corpus.</p> <p>GRC, Groen Geel, Giants, GSRC: nee, geen ruimte voor meer training.</p>
Beschikbaarheid ruimte elders	Nee, momenteel geen locatie beschikbaar; vraagt kavel van minimaal 22.000 m2 voor atletiek.
Kosten	Verplaatsen Atletiekpark voorlopig € 4,5 miljoen exclusief grondverwerving en herinrichtingskosten atletiekpark. en met herinrichting vrijkomende grond met 2,5 kunstgrasvelden en bijkomende kosten in totaal € 8,3 miljoen.
Toekomstbestendig	Nee, geen exclusieve beschikking over 8 velden voor FC Groningen en amateurclubs op Corpus kunnen niet uitbreiden.
Tijdsaspect: realiseerbaar in bepaalde tijdsperiode	Niet op korte termijn (1-3 jaar). Eerder middellange of lange termijn (5-10 jaar).
Ruimte/grond in de stad efficiënt gebruiken	Negatief, want topsport is extensiever in gebruik. Je verplaatst een accommodatie die nu 1.300 sporters bedient, omwille van circa 100 meisjes/vrouwen.
Multifunctioneel gebruik van sportparken	Nee.
Eindoordeel	Negatief. Kosten uitplaatsen zijn zeer hoog en biedt niet de gewenste ruimte voor de amateurclubs en voor FC Groningen. Ook het verplaatsen van 1.500 sporters (van amateur tot topsport, valide en niet valide sporters) ten opzichte van tientallen talenten (meisjes/vrouwenvoetbal), staat niet in verhouding en zeker niet gelet op de kosten.

3.9 Verhogen of verlagen wielerbaan

Het aanpassen van de wielerbaan kan op twee manieren: ofwel de wielerbaan verlagen d.m.v. een tunnel, ofwel de wielerbaan verhogen en een viaduct maken.

Op basis van kengetallen (bouwkostenkompas) is een ruwe indicatie te krijgen van de kosten voor een fietstunnel van 6 meter breed en 25-30 meter lang. Het gaat dan om circa € 1 miljoen aan bouwkosten, maar met bijkomende kosten verdubbelt dat bedrag al snel (minimaal € 2 miljoen exclusief btw).

Om de kosten en de beste oplossing (tunnel, viaduct of andere oplossing) goed in te schatten adviseren we een specifieke opdracht aan een ingenieursbureau te verstrekken.

4 Mening gebruikers over scenario's

Een conceptversie van deze rapportage is gedeeld met de gebruikers van sportpark Corpus den Hoorn en het Atletiekpark. In de conceptrapportage hebben we vijf scenario's beschreven:

- a. Caribe uitplaatsen
- b. FC Groningen of vrouwenvoetbal FC Groningen elders
- c. Groen Geel uitplaatsen
- d. Caribe en Groen Geel uitplaatsen
- e. Atletiekpark vrijspelen door de atletiekaccommodatie te verplaatsen

De mogelijkheden hebben we getoetst op de 7 criteria die in hoofdstuk 3 zijn behandeld; dus:

- Komt de oplossing tegemoet aan de behoefte van de gebruikers (breedtesport en topsport)
- Beschikbaarheid van ruimte elders voor herhuisvesting
- Kosten
- Toekomstbestendigheid (is het een duurzame oplossing)
- Tijdsaspect: is de oplossing realiseerbaar in een bepaalde tijdsperiode
- In hoeverre is sprake van efficiënt ruimtegebruik in de stad
- In hoeverre draagt de oplossing bij aan multifunctioneel gebruik van sportparken

We vatten de reacties van de gebruikers hier samen.

FC Groningen

Van de vijf door Drijver en Partners geschetste opties ziet FC Groningen voor zichzelf 2 opties (de optie niets doen is voor niemand een aantrekkelijke optie). De optie Caribe en Groen Geel uitplaatsen zodat er meer velden exclusief voor FC Groningen beschikbaar komen. Dat zou neerkomen op een uitbreiding van circa 4 à 4,5 veld, want 2,5 veld op de plek van Caribe en Groen Geel gebruikt nu op zaterdag 2 kunstgrasvelden en voor training ruim 1,5 kunstgrasveld. De andere optie is FC Groningen verhuizen. FC Groningen heeft nog geen inzicht in wat de financiële consequenties voor hen zijn. Dat zou in een vervolgstap nader uitgewerkt moeten worden. Daarnaast is door FC Groningen nog een optie genoemd die niet door Drijver en Partners is gepresenteerd, namelijk:

- Groen Geel en Caribe uitplaatsen
- FC Groningen gebruikt velden 1-7 exclusief (waarvan 1x wedstrijdveld met tribune, bij voorkeur veld 1 ivm huidige locatie TsZC
- GRC gebruikt velden 8, 9, 10 en 11 (1/2 veld)
- op termijn wordt GRC herplaatst.

Bovenstaande kan volgens FC Groningen uitsluitend in combinatie met de aanpassing van het onderwijssysteem qua lestijden.

Groen Geel

Groen Geel is unaniem tegen een verhuizing. De vereniging heeft speciaal een ledenvergadering georganiseerd en alle leden spraken zich uit voor behoud op Corpus den Hoorn en tegen een verhuizing naar Karding. De leden zijn unaniem tevreden met de locatie Corpus den Hoorn en de samenwerking met de andere amateurverenigingen. Groen Geel vraagt zich af of ze op Karding met open armen worden ontvangen. Bovendien geeft Groen Geel aan dat een clubhuis en kleedkamers bouwen op Karding moeilijk zo niet onmogelijk is vanwege belemmeringen vanuit bescherming van architectonisch eigendom van het club-/kleedgebouw op Karding (geen aantasting beeld).

Caribe

Voor Caribe is (zoals ook in deel 1 aangegeven) een andere locatie bespreekbaar, als de vereniging er op vooruit gaat. De locatie moet wel te bereiken zijn per fiets, gelet op de jeugdleden. Verder moet er snel een besluit vallen inclusief een concrete locatie en tijdspad. Het liefst binnen 12 maanden. Interessant voor Caribe zijn onder andere lagere huurlasten (de huidige huisvestingslaten zijn volgens Caribe voor honk- en softbal- in Noord- en Oost-Nederland hoog), veldverlichting en nabijheid en beschikbaarheid van goede zaalruimte kan ook interessant zijn voor Caribe. Bij een mogelijke verhuizing wil de vereniging betrokken zijn en inspraak hebben bij ontwerp en inrichting. De huidige kantine is bijvoorbeeld niet ideaal gesitueerd ten opzichte van de velden.

GRC

GRC onderschrijft de voorlopige conclusies in het conceptrapport en is voorstander van het scenario Caribe uitplaatsen, dus:

- Caribe uitplaatsen (met goedkeuring/instemming Caribe) en 2,5 extra velden voor GRC, Groen Geel en FC Groningen gezamenlijk;
- Veld 5 ombouwen van natuurgras naar kunstgras (meer capaciteit);
- Veld 1, 2 en 3 beter benutten door FC Groningen.

GHBS

De hockeyvereniging GHBS blijft in de scenario's van het conceptrapport op het sportpark Corpus den Hoorn en de vereniging kan zich daar in vinden. Prioriteit nummer 1 bij GHBS is realisatie van nieuwbouw van het clubhuis.

Overige gebruikers Corpus den Hoorn exclusief gebruikers wielersbaan⁹

De overige gebruikers kunnen zich vinden in de voorlopige conclusies zoals genoemd in het concept-rapport.

Gebruikers wielersbaan¹⁰

De gebruikers van de wielersbaan benadrukken het belang van de baan op Corpus den Hoorn voor wielrenners in Noord-Nederland. Het is een afgesloten, veilig parcours, zeer bekend onder wielrenners en ligt aantrekkelijk qua locatie. De aanbeveling om de mogelijkheden van een ongelijkvloerse kruising bij de entree nader te onderzoeken, wordt zeer op prijs gesteld. Daarbij geven de verenigingen aan dat zij graag adviseren/meedenken bij aanpassingen van de baan.

Gebruikers Atletiekpark

Het eventueel vrijspelen van Atletiekpark is zeer tegen de wil in van de gebruikers van de atletiekaccommodatie. Gebruikers van Atletiekpark hebben in de gesprekken het belang van behoud van de atletiekaccommodatie op de huidige locatie benadrukt. De gebruikers zijn zeer tevreden met de accommodatie en de ligging. Het naastgelegen Stadspark en de omgeving aan de westkant van de stad zijn ideaal voor loopgroepen en wegatletiek. Een andere locatie vinden voor een atletiekbaan zal heel moeilijk zijn, omdat bereikbaarheid voor jeugd ook meetelt. Circa de helft van de leden van Groningen Atletiek (de grootste gebruiker) is jeugd en die zijn vooral op de baan actief. Er ligt een renovatieplan voor de atletiekbaan welke in 2024 moet doorgaan. Geen renovatie of uitstel is geen optie, want renovatie is nodig voor toestemming voor wedstrijden én waarborgen van een veilig gebruik van de baan (voor wedstrijden én training). Verplaatsen en een nieuwe baan aanleggen is een vele malen duurdere oplossing dan renovatie.

⁹ Groningen Giants, GSRC, Keeping the Zero, scheidsrechtersvereniging Groningen en omstreken en SKSG Calcio.

¹⁰ NWVG, SWNL, Tandje Hoger en Ready to Race.

Samenvattend kunnen de gebruikers zich vinden in de beschreven scenario's en de beoordeling daarvan. Na overleg met de gebruikers kunnen we de scenario's terugbrengen tot twee scenario's, namelijk:

- FC Groningen of vrouwenvoetbal FC Groningen elders
- Caribe uitplaatsen.

Tabel 4.1

	Caribe uitplaatsen	FC Groningen elders	Groen Geel uitplaatsen	Caribe en Groen Geel uitplaatsen	Atletiekpark vrijspelen en Caribe uitplaatsen	Atletiekpark vrijspelen
afgestemd op behoefte	deels	ja	deels	deels	deels	beperkt
ruimte elders beschikbaar	geen locatie beschikbaar	ongewis	ongewis	geen locatie beschikbaar	geen locatie beschikbaar	geen locatie beschikbaar
kosten	> 7,3 mln ¹¹	nwb	4 mln	> 11,5 mln	15,8 mln	8,3 mln
toekomstbestendig	-	+	-	-	+	-
tijdsperiode	4-6 jaar	4-6 jaar	3-5 jaar	5-6 jaar	5-10 jaar	5-10 jaar
efficiënt ruimtegebruik	-	+	-	-	-	-
multifunctioneel gebruik	-	+	-	-	-	-

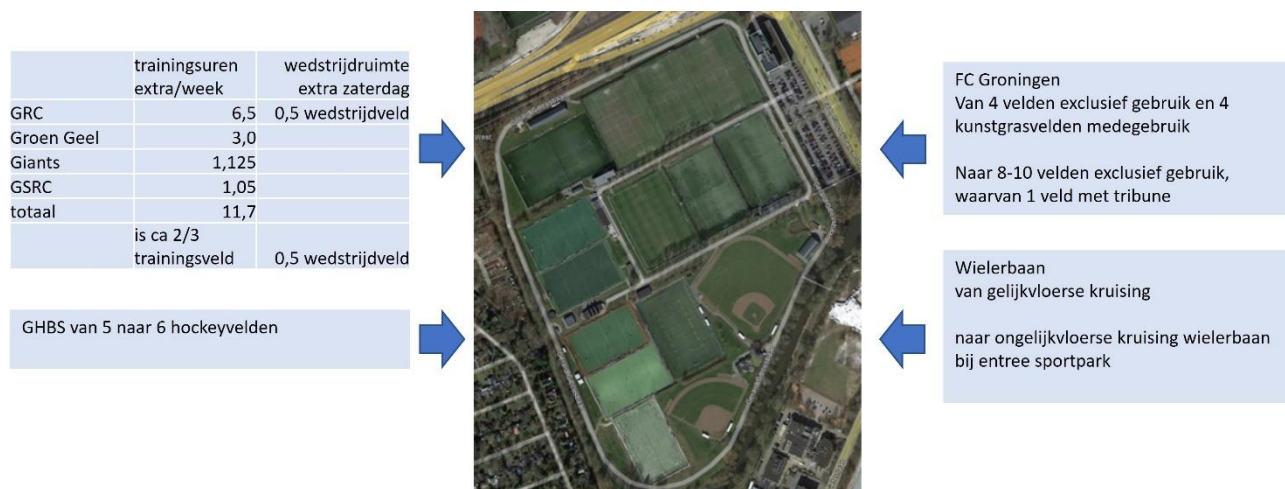
¹¹ Indien Corpus bij vertrek Caribe alleen herinrichten voor breedtesport, dan zijn de kosten € 4 à € 5 miljoen.

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 Conclusies

Het sportpark Corpus den Hoorn is het grootste Groningse sportpark qua gebruik (bijna 4.000 frequente sporters) en tegelijk is het ook het sportpark met het meest diverse sportaanbod. Het sportpark Corpus den Hoorn zit anno 2022 aan de maximale capaciteit voor wat betreft trainingsmogelijkheden en wedstrijden op zaterdag.

De clubs op Corpus den Hoorn hebben uitbreidingswensen. Schematisch zijn de wensen als volgt samen te vatten:

Het invullen van deze wensen binnen het sportpark is onmogelijk. Beter benutten van bestaande voorzieningen is geen alternatief voor alle gebruikers.

Uitplaatsen van een of meer gebruikers is een mogelijkheid. Daarbij hebben we allereerst teruggegrepen naar het beleid van de gemeente en naar criteria om oplossingsmogelijkheden te beoordelen.

Vanuit het beleid zijn er twee uitgangspunten die bepaalde keuzes uitsluiten. In de eerste plaats dat het niet wenselijk is om verenigingen uit te plaatsen die een duidelijke functie vervullen voor de omliggende wijken. De hockeyvereniging GHBS en GRC hebben veel jeugdleden uit de omliggende wijken. Het ligt niet voor de hand om deze verenigingen te verplaatsen. Een tweede beleidsmatige uitgangspunt is dat toekomstig geplande sportparken bedoeld zijn om te voorzien in een bevolkingsgroei en niet om verenigingen van Corpus uit te plaatsen. Dan zou er op termijn meteen weer een tekort ontstaan aan buitensportvoorzieningen en moet de gemeente opnieuw een locatie zoeken.

Er zijn in deze studie 5 mogelijkheden onderzocht wat betreft uitplaatsen:

1. Caribe uitplaatsen
2. FC Groningen of vrouwenvoetbal FC Groningen elders
3. Groen Geel uitplaatsen
4. Caribe en Groen Geel uitplaatsen
5. Atletiekpark vrijspelen door de atletiekaccommodatie te verplaatsen

De mogelijkheden hebben we getoetst op 7 criteria:

- Komt de oplossing tegemoet aan de behoefte van de gebruikers (breedtesport en topsport)
- Beschikbaarheid van ruimte elders voor herhuisvesting
- Kosten
- Toekomstbestendigheid (is het een duurzame oplossing)
- Tijdsaspect: is de oplossing realiseerbaar in een bepaalde tijdsperiode
- In hoeverre is sprake van efficiënt ruimtegebruik in de stad
- In hoeverre draagt de oplossing bij aan multifunctioneel gebruik van sportparken

De kosten van uitplaatsen van Caribe, Groen Geel of Groningen Atletiek zijn in alle situaties zeer hoog (exclusief prijsstijgingen¹² en kosten grondverwerving).

Tabel 5.1 Samenvatting waardering van de scenario's

	Caribe uitplaatsen	FC Groningen elders	Groen Geel uitplaatsen	Caribe en Groen Geel uitplaatsen	Atletiekpark vrijspelen en Caribe uitplaatsen	Atletiekpark vrijspelen
afgestemd op behoefte	deels	ja	deels	deels	deels	beperkt
ruimte elders beschikbaar	geen locatie beschikbaar	ongewis	ongewis	geen locatie beschikbaar	geen locatie beschikbaar	geen locatie beschikbaar
kosten	> 7,3 mln ¹³	nwb	4 mln	> 11,5 mln	15,8 mln	8,3 mln
toekomstbestendig	-	+	-	-	+	-
tijdsperiode	4-6 jaar	4-6 jaar	3-5 jaar	5-6 jaar	5-10 jaar	5-10 jaar
efficiënt ruimtegebruik	-	+	-	-	-	-
multifunctioneel gebruik	-	+	-	-	-	-

5.2 Aanbevelingen

Wanneer we de diverse mogelijkheden beoordelen op de 7 criteria, dan blijven twee scenario's over.

Oplossing A: FC Groningen verhuist

Het verhuizen van FC Groningen is eveneens beoordeeld op de 7 criteria en deze oplossing scoort beter. De wens die FC Groningen neerlegt wat betreft exclusief gebruik van 8 velden met uitbouw naar 10 velden (waarvan 1 veld met tribune), is op Corpus den Hoorn alleen realiseerbaar tegen zeer hoge kosten; niet alleen in financieel opzicht maar ook in maatschappelijk opzicht. FC Groningen kan een complex elders realiseren en naar eigen wens inrichten. Of dat realiseerbaar is voor FC Groningen is een afweging die FC Groningen moet maken.

Oplossing B: Caribe uitplaatsen

Mocht verhuizen voor FC Groningen financieel niet haalbaar zijn, dan is een alternatief Caribe verplaatsen en de 2,5 extra veld die dat oplevert, benutten voor GRC, Groen Geel en FC Groningen samen. Dit scenario is wel afhankelijk

¹² Uitplaatsing is in veel gevallen niet op korte termijn realiseerbaar. De geraamde kosten zijn van eind 2022 en bij realisatie over enkele jaren dient rekening te worden gehouden met jaarlijkse prijsstijgingen.

¹³ Indien Corpus bij vertrek Caribe alleen herinrichten voor breedtesport, dan zijn de kosten € 4 à € 5 miljoen.

van een geschikte locatie voor Caribe en die is momenteel niet beschikbaar. Ook moet FC Groningen in dit scenario accepteren dat hun wens voor meer exclusief gebruik (meer dan de huidige velden 123) niet mogelijk is.

Tenslotte: beter benutten

Als de genoemde oplossingen niet realiseerbaar zijn, omdat er geen geschikte locaties beschikbaar zijn of alleen tegen zeer hoge kosten of omdat de oplossing niet tegemoet komt aan de wensen (FC Groningen wil velden exclusief), dan vraagt het bijstelling van wensen en gebruik.

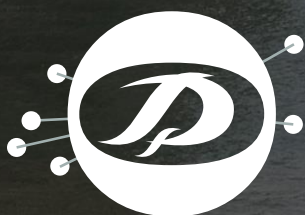
Bijvoorbeeld door de velden 1,2,3 en 5 beter te benutten door FC Groningen en gebruik van andere locaties accepteren. Wensen kunnen niet tegen elke prijs worden ingewilligd.

De kosten van het creëren van een ongelijkvloerse kruising bij de wielerveden ramen we voorlopig op € 2 miljoen exclusief btw. Ons advies is om de mogelijkheden daarvan verder te laten onderzoeken.

www.drijver-en-partners.nl

Drijver en Partners
Kelvinring 54
2952 BG Alblasterdam

tel: 010 -2112121
info@drijver-en-partners.nl
www.drijver-en-partners.nl

DRIJVER EN PARTNERS
• management en advies •